

College voor Examen

KUNST (BEELDENDE VORMGEVING/DANS/DRAMA/ MUZIEK/ALGEMEEN) VWO

Syllabus centraal examen 2012

Beschikbaar gesteld door de Universiteit Leiden en Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).

Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie ook www.examencursus.com.

November 2010

Verantwoording:

© 2010 College voor Examens, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Inhoud

VOORWOORD	4
1. INLEIDING	5
2. EXAMENSTOF CENTRAAL EXAMEN	6
3. SPECIFICATIE VAN DE GLOBALE EINDTERMEN VOOR HET CE	7
DOMEIN A: VAARDIGHEDEN	7
DOMEIN B: INVALSHOEKEN VOOR REFLECTIE	7
DOMEIN C: ONDERWERPEN	7
<i>Onderwerp 1: Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw</i>	8
<i>Onderwerp 2: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw</i>	9
<i>Onderwerp 3: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw</i>	10
<i>Onderwerp 4: Massacultuur vanaf 1950</i>	11
4. HET CENTRAAL EXAMEN	12
4.1 ZITTINGEN CENTRAAL EXAMEN	12
4.2 VAKSPECIFIEKE REGELS CORRECTIEVOORSCHRIFT	12
4.3 HULPMIDDELEN	12
4.4 COMPUTERTOETSING	12
BIJLAGE 1. EXAMENPROGRAMMA KUNST (ALGEMEEN) HAVO/VWO	13

Voorwoord

De minister heeft de examenprogramma's op hoofdlijnen vastgesteld. In het examenprogramma zijn de exameneenheden aangewezen waarover het centraal examen (CE) zich uitstrekt: het CE-deel van het examenprogramma. Het examenprogramma geldt tot nader orde.

Het College voor Examens (CvE - voorheen CEVO¹) geeft in een syllabus, die in beginsel jaarlijks verschijnt, een toelichting op het CE-deel van het examenprogramma. Behalve een beschrijving van de exameneisen voor een centraal examen kan de syllabus verdere informatie over het centraal examen bevatten, bijvoorbeeld over een of meer van de volgende onderwerpen: specificaties van examenstof, begrippenlijsten, bekend veronderstelde onderdelen van domeinen of exameneenheden die verplicht zijn op het schoolexamen, bekend veronderstelde voorkennis uit de onderbouw, bijzondere vormen van examinering (zoals computerexamens), voorbeeldopgaven, toelichting op de vraagstelling, toegestane hulpmiddelen.

Ten aanzien van de syllabus is nog het volgende op te merken. De functie ervan is een leraar in staat te stellen zich een goed beeld te vormen van wat in het centraal examen wel en niet gevraagd kan worden. Naar hun aard is een syllabus dus niet een volledig gesloten en afgebakende beschrijving van alles wat op een examen zou kunnen voorkomen. Het is mogelijk, al zal dat maar in beperkte mate voorkomen, dat op een CE ook iets aan de orde komt dat niet met zo veel woorden in deze syllabus staat, maar dat naar het algemeen gevoelen in het verlengde daarvan ligt.

Een syllabus is zodoende een hulpmiddel voor degenen die anderen of zichzelf op een centraal examen voorbereiden. Een syllabus kan ook behulpzaam zijn voor de producenten van leermiddelen en voor nascholingsinstanties. De syllabus is niet van belang voor het schoolexamen. Daarvoor zijn door de SLO handreikingen geproduceerd die niet in deze uitgave zijn opgenomen.

Deze syllabus geldt voor het examenjaar 2012. Syllabi van eerdere jaren zijn niet meer geldig en kunnen van deze versie afwijken. Voor het examenjaar 2013 wordt een nieuwe syllabus vastgesteld. Het CvE publiceert uitsluitend digitale versies van de syllabi. Dit gebeurt via Examenblad.nl (www.examenblad.nl), de officiële website voor de examens in het voortgezet onderwijs. In de syllabi 2012 zijn de wijzigingen ten opzichte van de vorige syllabus voor het examenjaar 2011 duidelijk zichtbaar. De veranderingen zijn geel gemarkeerd. Er zijn diverse vakken waarbij de syllabus 2012 geen inhoudelijke veranderingen heeft ondergaan.

Een syllabus kan zo nodig ook tussentijds worden aangepast, bijvoorbeeld als een in de syllabus beschreven situatie feitelijk veranderd is. De aan een centraal examen voorafgaande Septembermededeling is dan het moment waarop dergelijke veranderingen bekendgemaakt worden. Kijkt u voor alle zekerheid jaarlijks in september op Examenblad.nl.

Het CvE stelt het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het centraal examen vast en de wijze waarop het centraal examen wordt afgenomen. Deze vaststelling wordt gepubliceerd in het rooster voor de centrale examens en in de Septembermededeling.

Voor opmerkingen over syllabi houdt het CvE zich steeds aanbevolen. U kunt die zenden aan info@cve.nl of aan CvE, Postbus 315, 3500 AH Utrecht.

De voorzitter van het College voor Examens,
Drs. H.W. Laan

¹ Op 1 oktober 2009 is de CEVO (Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven) opgegaan in het CvE. De CEVO bestaat niet meer, maar besluiten van de CEVO, onder meer over de syllabi, blijven van kracht zolang deze niet herzien zijn door het College voor de eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie ook www.examencursus.com.
syllabus kunst (beeldende vormgeving/dans/drama/muziek/algemeen) vwo centraal examen 2012

1. Inleiding

In de vernieuwde tweede fase bestaan naast de 'oude' kunstvakken muziek, handvaardigheid, tekenen en textiele vormgeving vier 'nieuwe' kunstvakken:

- kunst (drama),
- kunst (dans),
- kunst (beeldende vormgeving) en
- kunst (muziek).

De 'nieuwe' kunstvakken heten 'nieuw' omdat zij bij de invoering van de tweede fase aan het eind van de vorige eeuw naast de bestaande kunstvakken werden ingevoerd. De kunstvakken 'nieuwe stijl' worden in deze syllabus in het vervolg dikwijls gezamenlijk aangegeven als kunst (drama etc).

Wijzigingen (2007) ten opzichte van de oude situatie in de tweede fase:

De vaknamen zijn veranderd: de vakken ckv2 en ckv3 en het combinatievak (ckv2,3) zijn vervangen door kunst (drama), kunst (dans), kunst (muziek) en kunst (beeldende vormgeving).

Ckv2 kende geen centraal examen, wel een door de CEVO beschikbaar gestelde 'centrale' eindtoets die deel uitmaakte van het schoolexamen. Kunst (drama etc.) heeft een schoolexamen en een centraal examen. Dat centraal examen bepaalt net als bij de andere vakken de helft van het eindcijfer. Net als de vroegere door de CEVO geleverde eindtoets is het centraal examen een computerexamen. De kunstvakken (drama etc.) hebben alle vier hetzelfde centraal examen met de naam kunst (algemeen).

Wat is er uniek aan de nieuwe kunstvakken in de vernieuwde tweede fase?

De 'nieuwe' kunstvakken zijn de eerste vakken op het havo en vwo met uitsluitend een computerexamen als centraal examen. Dat vergt van scholen een zorgvuldige planning en voorbereiding.

Bovendien is het vrij uniek dat bij de 'nieuwe' kunstvakken een smal deelvak kunst (algemeen) is blijven staan dat uitsluitend een centraal examen heeft.

Verder is het mogelijk dat een kandidaat examen aflegt in twee kunstvakken onder bepaalde voorwaarden. Raadpleeg voor meer informatie en regelgeving Het Examenblad, www.examenblad.nl.

Enkele belangrijke veranderingen in het programma van het centraal examen in de vernieuwde tweede fase:

- Het werkwoord 'aangeven' omvat activiteiten als beschrijven, onderzoeken en interpreteren, maar ook beargumenteren en onderbouwen.
- Het subdomein *Kunst en religie, levensbeschouwing* kent één eindterm. Enkele voorbeelden staan in het Aanhangel. De inhoud van het subdomein is ongewijzigd.
- Havo-programma²
 - Aan het programma is toegevoegd het subdomein esthetica (gedeeltelijk overgenomen van de inhoud van het vwo-programma en aangepast);
 - in het programma is in het subdomein Burgerlijke cultuur uitgebreid naar analogie van de inhoud van hetzelfde subdomein in het vwo-programma.
- **Het College voor Examens** maakt indien nodig ook nog andere beperkingen en/of specificaties bekend van de examenstof. Dit kan met name betrekking hebben op het onderwerp Massacultuur. Daardoor kan dit onderwerp geactualiseerd en uitgebreid worden.

Deze syllabus bestaat uit de tekst van het geglobaliseerde examenprogramma, gevolgd door een toelichting op de examenstof waarop het centraal examen betrekking heeft.

² Tekst in deze syllabus met betrekking tot het havo is ter informatie opgenomen.

2. Examenstof centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B en C, in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

De vier onderwerpen uit domein C waar het centraal examen betrekking op heeft zijn in de komende jaren:

Kunst (algemeen) 2011	Kunst (algemeen) 2012	Kunst (algemeen) 2013	Kunst (algemeen) 2014
	Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw	Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw	Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw
Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw	Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw	Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw	
Burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw			
			Cultuur van romantiek en realisme in de negentiende eeuw
Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw
Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw	Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw	Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw	Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw

3. Specificatie van de globale eindtermen voor het CE

Domein A: Vaardigheden

Eindterm 1

De termen en begrippen die op het examen bekend worden verondersteld, zijn noodzakelijk voor het bereiken van twee doelen:

- vaardigheid (adequate receptie en reflectie),
- kennis (begrip van verbanden tussen kunst en cultuur).

Deze doelen hangen vanzelfsprekend met elkaar samen en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de domeinen B en C. De functie van kunst zoals aangegeven in de invalshoeken van domein B kan maar zelden los worden gezien van het kunstwerk zelf. Binnen het werkveld is men het er bovendien over eens dat het ongewenst is functie en kunstwerk geheel los te koppelen. Voor het nader beschouwen / beluisteren van een kunstwerk in het kader van Kunst (algemeen) is veelal een discipline-georiënteerd begrippenapparaat nodig. Dit is de reden waarom eindterm 1 uit domein A opgesteld is. Veel voor 'adequate receptie en reflectie' benodigde begrippen zijn basaal en begrepen in wat in de voorafgaande jaren is aangeleerd. De overige zullen alsnog binnen het programma Kunst (algemeen) moeten worden verworven.

Het examenprogramma en de syllabus bevatten geen lijst. In 2000 heeft KPC Groep een Model Kunstbeschouwen samengesteld. Aan de hand daarvan kan een basislijst worden samengesteld. Voor de wisselende onderwerpen zijn er ook specifieke begrippen. Die kunnen - als zodanig gemarkeerd - in de lijst worden opgenomen. **Het College voor Examens** kan bovendien bekend maken dat voor een bepaald examenjaar met name genoemde termen en begrippen zijn toegevoegd.

Domein B: Invalshoeken voor reflectie

Eindtermen 2 tot en met 7

De concrete invulling van de invalshoeken is verbonden met de onderwerpen, genoemd in domein C eindterm 8. Een nadere uitwerking staat in de toelichting op de onderwerpen binnen die eindterm.

Domein C: Onderwerpen

Eindterm 8

Onderwerp 1: Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw

Accenten binnen het onderwerp:

- kerken met bijbehorende beeldende kunstproducten;
- liturgie;
- religieus drama in en buiten de kerk;
- houding van de kerk ten opzichte van dans;
- kerkmuziek: ontwikkeling in relatie tot het Gregoriaans; meerstemmige mis, motet;
- verzamelingen: kerkschatten.

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: heilsgeschiedenis (Bijbel) → 'begin en eind bekend'.
- Bijvoorbeeld: schepping; zondeval; geboorte, leven, sterven en opstanding van Christus; laatste oordeel; Maria.

Kunst en esthetica

- Schoonheid als openbaring van het goddelijke in licht, glans en kleur, geometrische orde.
- Volk levendige voorstelling bijbrengen van godsdienstige verhalen.
- Theorieën voor en tegen het gebruik van beelden.
- Natuur als boek vol symbolen (goddelijke werking); natuur en goddelijke liefde.
- Originaliteit is geen maatstaf.
- Voorbeelden: Suger, Bernardus van Clairvaux, Franciscus van Assisi.

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Opleiding: leren in werk-/bouwplaats, klooster-/kathedraalscholen (muziek).
- Kunst als ambacht: meester-gezel relatie; beginnende gildenorganisatie.
- Ontstaan en ontwikkeling van muzieknotatie.
- Opdrachtgevers: kerk, adel, gilden.
- Organisatie samenleving: feodaal systeem, opkomst stad.
- Verzamelingen: kerkschatten, onder andere relieken, boek (muzieknotatie).

Kunst en vermaak

- Liturgisch drama, met inbegrip van kluchtige elementen.

Kunst, wetenschap en techniek

- Samenhang kennis, geschiedenis, moraal en geloof (encyclopedisch geheel).
- Ontstaan meerstemmigheid.
- Technische ontwikkeling: skeletbouw.

Kunst intercultureel

- Kruistochten en contacten met Arabieren (hoog beschavingspeil van Arabieren).

Onderwerp 2: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw

Accenten binnen het onderwerp:

- paleizen, villa's, tuinen;
- commedia dell'arte, komedie/tragedie, hofmuziek, opera, comédie-ballet, hofdans, hofballet, Monteverdi;
- verschuiving van religieuze aandacht naar wereldlijke macht;
- Italiaanse hoven (hof van Mantua, de familie Medici);
- Versailles: tuinen, exterieur, interieur en wandtapijten (Lodewijk XIV);
- vorstelijke verzamelingen.

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: christelijke heilsgeschiedenis, mythologische en historische visies op geschiedenis via scheppingsverhalen uit de oudheid en via klassieke historieschrijvers. Pogingen om - allegorisch - deze twee werelden te verbinden.
- Bijvoorbeeld:
 - oudheid, klassieke mythologie: liefde van de goden;
 - humanisme: portretten en individualisering.
- Voorbeelden: Ovidius ('Metamorfozen'); Lodewijk XIV als Apollo, zonnegod, keizercultus.

Kunst en esthetica

- Schoonheid als eenheid van delen, maat, verhouding, symmetrie, orde.
- Klassieke theorieën over schoonheid.
- Werkelijkheid en ideaal.
- Ontwikkelingen in de muziek: prima en seconda prattica, akkoordbegrip.
- Commedia dell'arte: eenheid van persoon en rol.
- Rhetorica en affectenleer.
- Natuur: wetten van de (goddelijke) natuur gezocht, 'schone natuur'.
- Originaliteit: inventiviteit binnen de bestaande kaders.
- Voorbeelden: Plato, Aristoteles, Alberti, Vasari, Bellori.

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Ontworsteling aan 'ambacht'; naar 'artes liberales', ook theoretische kennis. Naast 'vrije ondernemer' toch grootste status als 'hofkunstenaar'.
- Opleiding: onder Lodewijk XIV zeer gecentraliseerd in 'academies'.
- Opdrachtgevers: naast het hof ook kerkvorsten, patronage.
- Organisatie samenleving: streven van vorsten naar sterkere, centrale macht, ook economisch.
- Verzamelingen: vorsten verzamelen oudheden en eigentijdse kunst → status van de vorst.

Kunst en vermaak

- Thema's zoals liefdes der goden hebben ook een vermaaksfunctie.
- Monodie, specifiek instrumentale muziek.
- Villa's als 'lustoorden'.
- Spelletjes en fonteinen in tuinen.
- Theaterspektakel, opera (Lully, Molière).
- Hofdans, hofballet en danssuite (gestileerde dansen en muziek).

Kunst, wetenschap en techniek

- Optica, perspectief, anatomie, landmeten, cartografie.
- Onderzoek van werkelijkheid.
- Samenhangend, steeds 'mechanischer' wereld (machinerieën).
- Voorbeeld: Leonardo.

Kunst intercultureel

- Ontdekkingsreizen.
- Voorbeeld: 'Le bourgeois gentilhomme'.

Onderwerp 3: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw

Accenten binnen het onderwerp:

- architectuur - systeembouw, vorm en functionaliteit;
- futurisme;
- Schönberg in verband met expressionisme en seriële muziek; Strawinsky en antiromantische tendensen; Satie;
- naar abstractie in de beeldende kunst;
- Ballets Russes;
- kostuumontwerpen van Popova, Stepanova;
- expressionistische dans;
- jazz;
- film/theater en verwerping van 'realisme' (Eisenstein, Brecht);
- verzamelingen: collectie museum Kröller-Müller, volkenkundige musea, volksmuziek (Bartók).

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: breuk met het verleden.
- Utopieën van nieuwe tijd: kunst is baanbreker voor die nieuwe tijd; kunst wil maatschappij veranderen.
- Kunst heeft op zich geestelijke waarde (democratisering van de kunst als gedachte), zeker abstractie, en universele betekenis (heeft geen verhalen, verwijzingen nodig).
- Voorbeelden zijn ondergeschikt aan vormgeving en onderzoek.

Kunst en esthetica

- Van het materiële naar het geestelijke: verwerping natuurgetrouwheid; vorm, verhouding (De Stijl).
- Expressietheorieën; vervreemding; emancipatie van de dissonant (Kandinsky, Brecht).
- Morele aspecten van verwerpen van decoratie (form follows function; Loos).
- Definiëren van specifieke grondslagen van elke kunstdiscipline; bij muziek en dans meer op de voorgrond treden van het ritme.
- Natuur: de structuur achter de zichtbare natuur.
- Originaliteit: samen met een groep gelijkgestemden het nieuwe brengen.

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Opleiding: andere dan traditionele academies zijn nodig met een onderzoekende, experimentele houding (Bauhaus); zelfstandige gezelschappen (dans, drama, muziek).
- Opdrachtgevers: waarden en steunen de onafhankelijkheid van kunstenaars en hun zoeken naar nieuwe mogelijkheden.
- Maatschappelijke organisatie: 'breukvlak': oude en nieuwe maatschappelijke vormen botsen; nationalisme versus internationalisme; socialisme.
- Verzamelingen: kunstgalerieën; individuen, naar eigen smaak (de staat verzamelt oude kunst).

Kunst en vermaak

- Film als amusement, theatershows.
- Amusementsideeën van muziek.

Kunst, wetenschap en techniek

- Kunst probeert de werkwijze van wetenschap te hanteren: grondslagenonderzoek; muzikale bronnen (partituren); kunst als 'laboratorium' (Bauhaus); onderzoek nieuwe materialen en hun eigenschappen; uitbreiding begrip klankkleur.

Kunst intercultureel

- Onderzoek volksmuziek (Bartók).
- Maskers en beelden uit Afrika en Oceanië.
- Jazz.
- Niet-Europese invloeden op Picasso, Matisse en Kirchner.
- Exotische aspecten van Ballets Russes.
- Theater: oosterse invloeden.

Beschikbaar gesteld door de Universiteit Leiden en Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).

Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie ook www.examencursus.com.

Onderwerp 4: Massacultuur vanaf 1950

- popart en massamedia;
- soaps, comedy, tv-drama, videoclip;
- musical;
- mainstream en subculturen;
- popmuziek, filmmuziek, elektronische muziek;
- fusion en cross over;
- multidisciplinaire kunst;
- postmodernistische kunst in relatie tot massacultuur;
- verzamelingen: bijvoorbeeld Centre Pompidou, Groninger museum.

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: fragmentarisch; opgeven van vooruitgangsidee; richtinggevende ideologieën zijn er niet; consumeren, vermaakt worden.
- Postmodernisme, Jencks
- Grote verscheidenheid in levensbeschouwingen waaronder relativisme, cynisme, 'no illusion' (punk), hedonisme.
- Veelheid van betekenissen door citaten en fragmenten; realiteiten; eigen fantasieën (Eco).
- Bijvoorbeeld: 'verleidelijke' massaproducten; rollen die mensen spelen, 'sterren'; seks en geweld; (nep)sentimentele beelden; geënceneerde beelden.

Kunst en esthetica

- Geen vaststaande esthetische normen.
- Herwaardering ornament.
- Herwaardering verhalende verwijzingen.
- Complexiteit en tegenspraak (Venturi).
- Herwaardering figuratie.
- Cultuurrelativisme.
- Natuur: natuur en clichés over de natuur.
- Originaliteit: hoeft niet; clichés en (stijl)citaten mogen.
- Grensoverschrijdingen van veel kunst disciplines.

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Opleiding: vrij individualistische, eclecticische leerroute.
- Opdrachtgevers:
 - voor zogenaamde hoge cultuur subsidies en sponsors;
 - massacultuur → marktmechanismen.
- Het spanningsveld tussen 'hoge' en 'lage' kunst.
- Sterrendom.
- Maatschappelijke organisatie: globalisering; sterke individualisering (pluralisme, subculturen).
- Verzamelingen: behalve eigen smaak, inspelen op actualiteit; kunst als handel en investering.

Kunst en vermaak

- Hollywoodfilms, tv, reclame, stripverhalen, posters, megatentoonstellingen en manifestaties.
- Popmuziek, soaps, videoclips, musicals.
- Kleding.

Kunst, wetenschap en techniek

- Reproduceerbaarheid.
- Computertechnieken en elektronische kunst; virtual reality.
- Audiovisuele media.

Kunst intercultureel

- (Stijl)citaten uit verschillende culturen, c.q. subculturen.
- Fusion, cross over.
- Wereldwijd opereren van kunstenaars.
- Westerse kunst als maatstaf versus cultuurrelativisme.
- Kunst van allochtonen; wereldmuziek.

Beschikbaar gesteld door de Universiteit Leiden en Stichting Studiebegeleiding Leiden (SSL).

Voor alle eindexamens, zie www.alleexamens.nl. Voor de perfecte voorbereiding op je eindexamen, zie ook www.examencursus.com.

4. Het centraal examen

4.1 Zittingen centraal examen

Raadpleeg hiervoor Het examenblad, www.examenblad.nl

4.2 Vakspecifieke regels correctievoorschrift

Voor dit examen is geen vakspecifieke regel vastgesteld.

4.3 Hulpmiddelen

Raadpleeg hiervoor Het examenblad, www.examenblad.nl

4.4 Computertoetsing

Het centraal examen kunst (drama et cetera) wordt op de computer aangeboden. Het is van belang dat er voor iedere leerling een computer met koptelefoon beschikbaar is tijdens het examen.

Bijlage 1. Examenprogramma kunst (algemeen) havo/vwo

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Invalshoeken voor reflectie
- Domein C Onderwerpen.

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B en C in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

De CEVO wijst uit domein C drie onderwerpen aan voor het havo-examen en vier onderwerpen voor het vwo-examen. De CEVO stelt het aantal en de tijdsduur van de zittingen van het centraal examen vast en maakt indien nodig een beperking en een specificatie bekend van de examenstof.

De examenstof

Domein A: Vaardigheden

1. De kandidaat kan:

- de belangrijkste termen en begrippen hanteren uit de kunstdisciplines beeldende vormgeving, dans, drama en muziek die voorwaardelijk zijn voor adequate receptie en reflectie, en noodzakelijk voor begrip van verbanden tussen kunst en cultuur;
- informatie over kunst en cultuur herkennen, benoemen en toepassen om verbanden aan te geven;
- bij het reflecteren bronnenmateriaal op een adequate wijze hanteren;
- overeenkomsten en verschillen noemen en beargumenteren met betrekking tot het beschouwingsapparaat bij de vier kunstdisciplines (alleen vwo).

Domein B: Invalshoeken voor reflectie

Subdomein B1: Kunst en religie, levensbeschouwing

2. De kandidaat kan aangeven met welke visies, doelen, middelen en inhouden de kunsten religieuze en/of levensbeschouwelijke uitgangspunten vertolken.

Subdomein B2: Kunst en esthetica

3. De kandidaat kan aangeven welke ideeën over schoonheid in kunst en kunstwaardering een rol spelen.

Subdomein B3: Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

4. De kandidaat kan aangeven welke invloed opdrachtgevers en politieke ideeën hebben op de rol en de inhoud van kunst en op de positie van de kunstenaar.

Subdomein B4: Kunst en vermaak

5. De kandidaat kan aangeven hoe vorm en inhoud bepaald worden door de vermaaksfuncties van kunst in relatie tot het daarbij betrokken publiek.

Subdomein B5: Kunst, wetenschap en techniek

6. De kandidaat kan aangeven hoe kunst en wetenschap/techniek op elkaar inwerken.

Subdomein B6: Kunst intercultureel

7. De kandidaat kan aangeven hoe Westerse en niet-Westerse kunst en cultuur elkaar wederzijds beïnvloeden.

Domein C: Onderwerpen

8. De kandidaat kan de eindtermen van domein A en B toepassen op voorbeelden uit de volgende onderwerpen:

- de cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw;
- de hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw;
- de burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw;
- de cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw;
- de cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw;
- de massacultuur vanaf 1950.